

ΒΡΑΒΕΙΟ DESTE 2007

Το έργο του Νίκου Αρβανίτη «Gimmie, Gimmie, Gimmie» περιλαμβάνει σχέδιο με μολύβι στον τοίχο, ηχεία, ενισχυτές, καλώδια και έναν φορητό υπολογιστή.

Ο επισκέπτης με την είσοδό του στον χώρο γίνεται αυτομάτως αναπόσπαστο μέρος του έργου τέχνης, αφού οι θόρυβοι που προέρχονται από το περπάτημά του εμφανίζονται στην οθόνη του ηλεκτρονικού υπολογιστή.

Επιπλέον ο καλλιτέχνης δίνει την ευκαιρία στον επισκέπτη να πειραματισθεί όχι μόνον με τους θορύβους και τους ήχους που προξενεί το σώμα του στον χώρο, αλλά και με την κινούμενη παλαίστρα από καλώδια που ενώνεται με τον φορητό υπολογιστή μέσω αυτών.

Κάθε μετατόπιση του άξονα του Χ που προκαλεί ο επισκέπτης παίζοντας, καταγράφεται στην οθόνη και λίγο πολύ μοιάζει με την διαδικασία των σειсмоγράφων.

Τα κόκκινα καλώδια της παλαίστρας παραπέμπουν στην κίνηση και στον πόλεμο. «Πόλεμος πατήρ πάντων» ισχυριζόταν ο Ηράκλειτος.

Τα μπλέ καλώδια (ως ψυχρά χρώματα σε αντίθεση με τα θερμά) συμβολίζουν την ακινησία και το «Πρώτο Κινούν Ακίνητο» του Αριστοτέλη (384-322 π.Χ.).

Ο επισκέπτης μπορεί να διαταράξει την ισορροπία του κόσμου που η παλαίστρα εκπροσωπεί με μία μόνον κίνηση. Χωρίς την ανθρώπινη ύπαρξη (που η κίνηση του χεριού μας στην παλαίστρα πρεσβεύει) δεν μπορεί να γίνει αισθητό το θείο (Πρώτο Κινούν Ακίνητο) ή και ο υλικός κόσμος (ο πόλεμος ως διαδικασία επίλυσης διαφορών μεταξύ των κρατών).

Η θρησκεία και το κράτος κάνουν αισθητή την παρουσία τους στην οθόνη και η κίνηση των χεριών μας στην παλαίστρα, μας καθιστά όργανα και υποχείριά τους στην υποβόσκουσα διαπάλη που έχουν.

Το σχήμα Χ θυμίζει πυξίδα ενώνοντας τις 4 πλευρές της παλαίστρας. Όσο και αν προσπαθήσεις όμως ο Νότος να γίνει Βορέας ή και το αντίστροφο, το σχήμα Χ επιστρέφει στην αρχική του θέση.

Είναι αδύνατον ένας άνθρωπος μόνον ν' αλλάξει την καθεστηκυία τάξη των πραγμάτων σε απόλυτο βαθμό. Μπορεί για λίγο να την τροποποιήσει αλλάζοντάς της θέση, εκείνη όμως θα επανέλθει στην πρωταρχική της στάση, γιατί αυτή είναι η φύση της. Μία ρεαλιστική και συνάμα

απαισιόδοξη στάση για την δύναμη της ανθρώπινης βούλησης.

Τα ηχεία είναι δώδεκα όσοι δηλαδή και οι θεοί του Ολύμπου. Ο καλλιτέχνης τονίζει την θεία προέλευση της μουσικής μ' αυτό το τέχνασμα.

Παράλληλα όμως υπογραμμίζει την παντοδυναμία του καθεστώτος με την καταγραφή των ήχων της παλαιστρας στην οθόνη που δεν διαφέρει σε τίποτε από αυτή των σεισμών.

Ας μην ξεχνούμε ότι η τεχνολογία και τα Μ.Μ.Ε. χειραγωγούνται από την καθεστηκυία τάξη, για να περάσουν τα μηνύματά τους στο κοινό και ταυτοχρόνως θεοποιούν το καθεστώς.

Ο Σάββας Χριστοδουλίδης στο έργο του «Θέση σε κήπο» χρησιμοποίησε ως υλικά ξύλο και σφιγκτήρες.

Το έργο δίνει την αίσθηση κινδύνου που εγκυμονεί η πτώση της πολυθρόνας και μία επίταση αίσθησης της βαρύτητας.

Δύο αετοί ροκανίζουν δοκάρια. Κάτι ανάλογο από την αρχαιότητα; Η «Δαμόκλειος σπάθη». Οι αετοί συμβολίζουν την υπερηφάνεια και την δύναμη που έχουν τα πρόσωπα εξουσίας. Στην συγκεκριμένη περίπτωση δεν υπάρχει καθήμενο πρόσωπο.

Υπάρχουν δύο περιπτώσεις: είτε υπονοείται από τους αετούς αφού με την έπαρση και την αλαζονεία υποσκάπτει την θέση του είτε ήδη έχει επέλθει η πτώση του και οι εχθροί του - οι αετοί - έχουν κυριαρχήσει.

Εν κατακλείδι ο καλλιτέχνης θέλει να δηλώσει το εύθραυστον και το ευμετάβολον των θέσεων εξουσίας και πως η αλόγιστη χρήση της οδηγεί στην πτώση.

Ο Σωκράτης Φατούρος στο έργο του «Royal Couple» χρησιμοποίησε ξύλο και μέταλλο.

Το έργο του θυμίζει το σύμβολο του ζωδίου των Ιχθύων. Οι δύο πλευρές του εφάπτονται σε κάποιο σημείο · μα κατά κανόνα αποκλίνουν.

Η πιο φωτεινή πλευρά πρέπει να εκπροσωπεί το θηλυκό στοιχείο. Δεν υπάρχει κεφάλι, μα μία έκρηξη συναισθημάτων. Στην θέση του στήθους υπάρχει μία πόλη με πύργο αγκαθωτό. Τα πόδια παρουσιάζονται με αγκάθια όπως στον Εσταυρωμένο Χριστό. Είναι γεμάτο τρύπες υπαινισσόμενος το σύμβολο του αιδοίου.

Η πιο σκοτεινή πλευρά του έργου εκπροσωπεί το αρσενικό στοιχείο. Ο ελέφαντας με την προβοσκίδα υπαινίσσεται το φαλλικό σύμβολο. Η σύνθεση παρουσιάζει τετράγωνα, σύμβολο της

λογικής που συνήθως χρησιμοποιούν οι άρρενες. Στο άνω μέρος της σύνθεσης παρουσιάζονται μορφές με σχήμα γραμμάτων. Παρουσιάζεται μια γυμνότητα στην μέση και όσο βαίνουμε προς τα κάτω η επιφάνεια καλύπτεται τεχνηέντως.

Η γυναικεία και πιό φωτεινή πλευρά περιέχει και άνθη, θυμίζοντας μας την ρήση ότι «κάθε γυναίκα είναι ένα διαφορετικό άνθος» που ανοίγει τα πέταλά του ώσπου να μαραθεί τελείως (με το θάνατό της). Με αυτόν τον τρόπο ο καλλιτέχνης τονίζει με έμφαση τα αδιέξοδα των ερωτικών σχέσεων ανδρών και γυναικών στο αστικό περιβάλλον και τις διαφορές στην ψυχοσύνθεση τους ως αιτία του ανολοκλήρωτου της ουσιαστικής ψυχικής επαφής τους.

Ο Γιάννης Γρηγοριάδης στο έργο του «Yugo Panoramic» χρησιμοποίησε φωτογραφίες σε αλουμίνιο με τον τίτλο «Ηλιόλουστα Βαλκάνια», ενώ το video 3' τιτλοφορείται «Η άποψη της Δύσεως».

Στο τελευταίο βλέπουμε από μία γιγαντοοθόνη μεγαλούπολης του δυτικού κόσμου σκηνές που αφορούν διαφημιστικά, την Αφρική, την ιρακινή αντίσταση, την δίκη του Saddam, θέματα πυρηνικής ενέργειας, αγωγούς πετρελαίου ή φυσικού αερίου και τον Μπέκαμ.

Ο μέσος, δυτικός αστός αλλοτριωμένος από την δύναμη της οθόνης, παρακολουθεί τα συμβαίνοντα στον πλανήτη ως απαθής περαστικός θεατής και με αυτόν τον επιπόλαιο τρόπο μορφώνει άποψη για τα πράγματα.

Στο άλλο video υπάρχουν σκηνές δρόμου. Άλλα αυτοκίνητα σταματούνε και άλλα συνεχίζουν την πορεία τους στους δρόμους κάποιας χώρας της Ανατολικής Ευρώπης.

Στον κεντρικό τοίχο υπάρχουν φωτογραφίες σκηνών δρόμου και πεζών που καλύπτει η μία την άλλη, αλλά και την συμπληρώνει δίνοντας την αίσθηση της συνέχειας.

Επίσης στα αριστερά έχουμε 6 φωτογραφίες σταθμευμένων αυτοκινήτων. Το κόκκινο χρώμα τους υποδηλώνει το παρελθόν των πολεμικών ενεργειών που τελμάτωσε κάθε είδους ζωή στην πρώην Γιουγκοσλαβία (πολιτική, οικονομική, κοινωνική, προσωπική). Το άσπρο χρώμα δηλώνει την ανακωχή και την περίοδο ειρήνης.

Η ακινησία και η στατικότητα χαρακτηρίζουν τις φωτογραφίες που αφορούν την πρώην Γιουγκοσλαβία, αφού λόγω του πολέμου παρατηρήθηκε ένα πισωγύρισμα στα πάντα.

Αντιθέτως στην Δύση η ζωή συνεχίζεται αδιαταράκτως από παγκόσμια γεγονότα. Η ζωή των ανθρώπων στην Π.Γ. είναι στον γύψο. Η εξαθλίωση και η παρακμή ως συνέπειες των πολέμων είναι

κάτι παραπάνω από εμφανείς στα φθαρμένα κτήρια που χρησιμοποιούνται ως φόντο. Νομίζω ότι τα σχόλια περιπτεύουν.

Η Ελένη Καμμά στο έργο της «Μέθοδοι πλακόστρωσης» χρησιμοποίησε 2 διαφανή μιλιμετρέ τετράδια που δεν ενώνονται αλλά συνδέονται μ' ένα μικρότερο.

Η Καμμά με αυτό τον τρόπο δηλώνει ότι τα μικρά, απλά, καθημερινά πράγματα της ζωής ενώνουν τους ανθρώπους και καλύπτουν τα κενά στην ψυχή τους.

Σ' ένα άλλο από τα έργα της βλέπουμε ένα θερμοκήπιο που κλίνει προς τα πίσω σα να πρόκειται για ζυγαριά. Το όλο σκηνικό συνθέτουν πλαστικά φυτά, σακούλες με χώμα, κόλλες, μισοφθαρμένα βιβλία όπως αυτό της Ελληνικής Εταιρίας Προστασίας της Φύσης, κλωστές, πέτρες, ξύλα σπασμένα και φωτογραφίες λουλουδιών ως τεχνητή αναπαράσταση της φύσης.

Πρόκειται για ένα έργο κατακραυγής που αφορά την πολιτική των κρατών στα ζητήματα του περιβάλλοντος και την αναλγησία τους. Ο κύκλος της φύσης έχει διαταραχθεί και το φαινόμενο του θερμοκηπίου αφορά όλους μας, αφού οι χειμώνες θυμίζουν άνοιξη και τα θέρη χειμώνες. Η ανατροπή της εναλλαγής των εποχών και η διαταραχή στους κύκλους της φύσης φανερώνεται στο έργο της από το θερμοκήπιο - ζυγαριά.

Όλα αυτά τα σκουπίδια γύρω από το θερμοκήπιο δηλώνουν την έλλειψη οικολογικής ευαισθησίας που μας διακατέχει και τον βιασμό της φύσης από τις βιομηχανίες προϊόντων και τον άνθρωπο γενικότερα που μολύνει το περιβάλλον ασυστόλως.

Το θερμοκήπιο επίσης μοιάζει με πλοίο έτοιμο να βυθισθεί όπως ο Τιτανικός, δίνοντας και μία θεατρική επένδυση στην διαμαρτυρία της καλλιτέχνιδος.

Η Λουκία Αλαβάνου παρουσίασε το έργο της «Спор Спор tale» σε video με διπλή οθόνη.

Αυτή η τεχνική μας βοηθάει να αναγνώσουμε το έργο της βλέποντας είτε το ένα μέρος του είτε ως σύνολο. Μπορεί δηλαδή να ερμηνευθεί αναλόγως της οπτικής γωνίας από το οποίο το παρατηρούμε.

Η σκηνή με το ζώο – κινούμενο σχέδιο που εφορμεί στην οθόνη και προσπαθεί να την σπάσει, τονίζει την δύναμη της υποβολής των Μ.Μ.Ε. στους θεατές. Τίποτε αληθινό δεν μπορεί να βγει από αυτή την κατάσταση. Οι εικόνες είναι δέσμιες του συστήματος των Μ.Μ.Ε. Δεν μπορούνε να απελευθερωθούν για να δούμε τις αληθινές τους διαστάσεις.

Ένας άνθρωπος παρουσιάζεται με κεφάλι λαγού στην μία οθόνη. Στην άλλη ο Χάρος παίρνει

το κεφάλι του μ' ένα δρεπάνι και τότε παρουσιάζεται με αυτό του λαγού, ενώ ο φονευμένος αποκτά κουκούλα.

Ίσως πρόκειται για σκηνή αυτοκτονίας αφού ο φονευμένος δεν έχει πιά ταυτότητα με την κουκούλα. Έχει απωλέσει την ιδιαιτερότητα της ύπαρξής του.

Το μαχαίρι που φονεύει το μάτι συμβολίζει έναν συναισθηματικό θάνατο, αφού από το τελευταίο βγαίνει δάκρυ και όχι αίμα όπως θα περίμενε κανείς.

Από το μανιτάρι βγαίνει ένα τέρας και από εκείνο νυχτερίδες λόγω ενός πυροβολισμού. Το κακό έχει την δύναμη της αναπαραγωγής και πολλά προσωπεία.

Ένα σχόλιο της καλλιτέχνιδος για τον εθισμό στην βία από τον κινηματογράφο και όχι μόνον.